

[Undervisningsministeren.]

Folketingets fulde Tilslutning vil kunne benytte til de pædagogiske Fremstød, som ligger inden for Lovforslagets Rammer.

Der var en af Ordførerne, som fremkom med saadanne principielle Betragtninger, at der vil være en vis Grund for mig til at give en Besvarelse deraf, medens jeg har forstaaet, at adskillige af de andre Ordførere paa en meget interessant Maade har behandlet Emnerne, men ikke vendt sig polemisk mod noget af det, der ligger i Forslaget eller i mine Bemærkninger.

Det første, som det ærede Medlem Hr. Erik Appel spurgte mig om, vedrørte de Forsøg, som man ønsker i hele Skolen, ikke blot i Seminarieundervisningen, og som er omtalt i den Henvendelse, der er sket om Forsøgsarbejdet, idet det ærede Medlem spurgte: Kan Skolen ikke det selv? og dertil fjøede det ærede Medlem: „her i Grundtvigs og Kolds Fædreland“. Man hører saa forfærdelig tit den Vending „her i Grundtvigs og Kolds Fædreland“, men er det egentlig ikke saadan — det vil jeg spørge det ærede Medlem om —, at de to Herrer, Grundtvig og Kold, havde lige saa store Vanskeligheder at kæmpe med som vi andre har over for megen Reaktion i Skolen. Naar man derfor skal karakterisere det Fædreland, som Grundtvig og Kold havde, ligner det egentligt vort overordentlig meget. At disse to Mænd, Grundtvig og Kold, kom med Tanker, som har haft stor Betydning, forandrer ikke den Kendsgerning, at de mødte en ganske overordentlig Modstand, og at der nærmest gik et Par Menneskealdre, før de kom op paa den Piedestal, som de er kommet op paa, hvilket finder Udtryk i den Vending „her i Grundtvigs og Kolds Fædreland“.

Jeg er ganske overtødet om, at man virkelig maa karakterisere Situationen saadan, at den almindelige Eksamensskole f. Eks. ikke kan anstille disse Forsøg, uden at man løsrer Rammerne fra Administrationens Side. Hvis man tager det almindelige Gymnasium med de Forskrifter, der er gældende vedrørende Eksamenspena og vedrørende disse Terminsprøver, som efterhaanden er blevet en fuldkommen Spændetrøje for Skolen, er det virkelig saadan, at man for at anstille Forsøg i den Retning, som Henvendelsen gik ud paa, bliver nødt til at løsrer en Række af de temmelig stramme normative Bestemmelser, som er gældende. Naar derfor det ærede Medlem stiller mig det Spørgsmaal, om Skolen ikke kan det selv, vil jeg sige nej, en hel Art af den danske Skole kan i hvert Fald ikke. Jeg vil

nok tro, at Folkeskolen er betydeligt friere stillet paa det Omraade, men den har ogsaa sine Begrænsninger. Hvis man kommer til Seminarierne, er det ganske givet, at rører vi ikke ved Bestemmelserne, som det nu vil ske ved denne Bemyndigelseslov, kan man overhovedet ikke komme videre. De kan ikke anstille disse Forsøg, uden at der gives en fast og klar Formulering af den Frihed, der tilstaas dem i Modsætning til de meget strikte Bestemmelser, der nu gælder. Derfor synes jeg, at det er nødvendigt, at vi baade for Seminarieundervisningen og ogsaa for andre Skoleformer skrider til at aabne en ganske anderledes fri Bane for Forsøg i Skolen.

Dernæst stiller det ærede Medlem et andet Spørgsmaal, idet han siger: ja, men hvorfor saa de snævre Begrænsninger, som Ministeriet har paalagt sig selv, og som findes i Bemærkningerne til Lovforslaget? — for derved, siger det ærede Medlem, fastholder man Stivheden. Dertil vil jeg gerne sige, at det er min Overbevisning efter Forhandlingerne i Landstinget, baade i Tinget selv og i det Udvalg, der var nedsat, at saaledes som den politiske Sammensætning er — og her tænker jeg ikke særlig paa de politiske Partier, men paa, hvordan Medlemmerne i disse Forsamlinger er —, kunde i hvert Fald dette Lovforslag ikke passere Landstinget, uden at man fra Ministeriets Side tydeligt havde angivet de Rammer, inden for hvilke denne Frihed blev givet. Og jeg tror, at det er klogt at lægge de Forsøg, der her skal anstilles, paa en saadan Maade, at man kan faa Tilslutning baade fra alle Skolekredse og fra alle skoleinteresserede politiske Kredse. For som jeg paa pegede før, det var noget af det ulykkelige ved Skoleforsøgene efter den forrige Krig, da der var en meget ivrig pædagogisk Interesse og ogsaa blev anstillet Forsøg, at de tørnede mod en almindelig Uvilje i store Kredse, som gjorde, at Forsøgene ikke kunde lykkes, men paa Forhaand var dødsdømt. Jeg kan tale en lille Smule med om det, for paa det Tidspunkt havde jeg et Barn i den Alder i Folkeskolen her i København, og jeg ønskede i høj Grad at støtte disse frie Bestræbelser. Jeg maatte dengang flytte mit Barn fra den ene Kommuneskole ude i Vigerslev Allé til den Forsøgsskole, der blev indrettet. Jeg beundrede de Lærere, der tog Arbejdet i denne Forsøgsskole op, men jeg maa erkende efter mine direkte Erfaringer dengang, at saaledes som Skoleautoriteterne stillede sig, og saaledes som den almindelige Stemning ogsaa i en Række Blade og Skolekredse var, foregik disse Forsøg ude i Vanløseskolen